

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudkyň Mgr. Daniely Menclové a Mgr. Lenky Havlíčkové ve věci

žalobců: a) J. P., narozený „X“,
 b) R. P., narozená „X“,
 oba bytem „X“,
 oba zastoupeni advokátkou JUDr. Klárou Kořínkovou, Ph. D.,
 sídlem Fügnerovo nám. 1808/3, 120 00 Praha 2,

proti
žalovanému: **Městský úřad Žatec,**
 sídlem náměstí Svobody 1, 438 24 Žatec,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobcům se **vrací** zaplacený **soudní poplatek** v částce 4 000 Kč. Částka 4 000 Kč bude žalobcům vrácena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podanou prostřednictvím právního zástupce domáhali, aby soud určil, že „*zásah spočívající ve schválení stavebního záměru na stavbu projektem nazvanou: OBNOVA HUSITSKÉHO NÁMĚSTÍ V ŽATCI (1. etapa), Žatec, Husitské náměstí, je nezákonný.*“
2. Současně žalobci požadovali přiznání náhrady nákladů řízení.
3. Žalobci v žalobě nejprve uvedli, že jsou majiteli parcely st. p. č. „X“ v obci Žatec, k. ú. Žatec a na ní stojící nemovitosti č. p. „X“ (adresa „X“). Zdůraznili, že žalovaný dne 2. 7. 2020 vydal rozhodnutí, sp. zn. MUZAS/49123/2019/SU/Bi, č. j. MUZA 22475/2020, kterým ve společném územním a stavebním řízení podle § 94p zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) schválil záměr na stavbu projektem nazvanou „*Obnova Husitského náměstí v Žatci (1. etapa), Žatec, Husitské náměstí*“. Namítali, že o vydání stavebního povolení žalovaný rozhodl v rámci nad míru zmatečného a nepřehledného řízení, o jehož zahájení nebyli žalobci vyrozuměni a neměli tedy prostor k podání námitek během řízení. O vydání stavebního povolení byly žalobci informováni až po jeho vydání, tj. 22. 4. 2021, kdy jim byl do poštovní schránky vložen

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

leták s oznámením technického ředitele společnosti Gardenline s. r. o., o zahájení stavebních prací ke dni 10. 5. 2021.

4. Žalobci byli přesvědčeni, že měli být účastníky stavebního řízení. Zároveň vytýkali žalovanému, že o zahájení řízení o žádosti města Žatec o vydání společného rozhodnutí na stavbu nazvanou „*Obnova Husitského náměstí v Žatci*“, vyrozumíval účastníky řízení ve smyslu § 144 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), pouze veřejnou vyhláškou. Žalovaný totiž považoval za účastníky stavebního řízení i osoby, jejichž vlastnická práva se nevztahují k pozemkům, které bezprostředně sousedí s Husitským náměstím a předmětnou stavbou nemohla být dotčena. Tím ovšem žalovaný navýšil počet účastníků řízení nad 30, což byl dostatečný počet pro způsob vyrozumění o zahájení řízení veřejnou vyhláškou ve smyslu shora zmiňovaného ustanovení správního řádu. Takový postup považovali žalobci za nezákonný, nepřezkoumatelný a zmatečný.
5. Dále žalobci namítali, že neměli v průběhu stavebního řízení možnost vyjádřit se k podkladům, které byly shromážděny pro jeho vydání. Například k vyjádření statika, který musel stavbu povolit. Upozornili na to, že odpovědný statik či projektant mohl zcela nepostižitelně vytvořit vadný projekt či statický výpočet pouze proto, aby v rámci rozsáhlejších vztahů týkajících se dodávek a subdodávek, nebylo možné případné nedostatky a vady v rámci povolovacího řízení odhalit.
6. Žalobci zdůraznili, že v daném případě bylo zcela namístě v rámci stavebního řízení zkontrolovat, zda nedošlo k chybám v dokumentaci stavby. Podotkli, že již v minulosti v roce 1999 nastala situace, kdy byly prováděny stavební práce v blízkosti domu žalobců a došlo ke škodě na jejich nemovitosti. V této souvislosti žalobci popsali genezi sporu se společností provádějící v roce 1999 stavební práce v blízkosti jejich nemovitosti a poukázali na znalecký posudek Ing. J. K., který nechali v roce 2005 vypracovat k prokázání skutečnosti, že k poškození nemovitosti žalobců došlo v důsledku stavebních prací prováděných na Husitském náměstí, kdy bylo v bezprostřední blízkosti nemovitosti navrhovatelů využito při stavební činnosti ve dnech 6. 12. až 17. 12. 1999 vibračního válce. Znalec zaznamenal, že pokud jde o působení stroje, tak při vzdálenosti do 90 metrů se vibrace vzniklé jeho použitím projevují jako zemětřesení pátého stupně Richterovy stupnice, což se projevilo na nemovitosti navrhovatelů. Žalobci namítali, že uvedené závěry museli být žalovanému známy a měl k nim nyní přihlédnout při schvalování stavebního záměru obnovy Husitského náměstí v Žatci.
7. Dále žalobci konstatovali, že vydáním rozhodnutí žalovaného došlo k založení nezákonného stavu. V tomto kontextu odkázali na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2012, čj. 2 As 86/2010-76, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se v případě vydání nezákonného souhlasu stavebním úřadem, může jednat o nezákonný zásah stavebního úřadu. Dále uvedli, že pokud není možné zrušení vydaného rozhodnutí a obnovení stavu před nezákonným zásahem ve smyslu § 156 odst. 2 správního řádu, je i v tomto případě podstatné vydat deklaratorní rozhodnutí o existenci nezákonného zásahu, neboť toto rozhodnutí může žalobci ve smyslu § 135 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), napomoci při uplatňování náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem.
8. Primárně se soud zabýval otázkou, zda je vůbec v předmětné věci žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu přípustná.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

9. Podle § 82 s. ř. s., platí, že „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“
10. Podle § 85 s. ř. s., platí, že „[ž]aloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.“
11. Z § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. vyplývá, že „[n]estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřijatelný.“
12. Podle ustálené judikatury Nejvyšší správního soudu je namístě ochranu v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Pokud tedy soud dospěje k závěru, že jedna z podmínek není anebo nemůže být splněna, je nadbytečné posuzovat, zda byly splněny další podmínky pro poskytnutí ochrany v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017-34, 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, a ze dne 9. 1. 2013 č. j. 1 Aps 10/2012-20).
13. V souzené věci žalobci brojí proti společnému rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2020, sp. zn. MUZAS/49123/2019/SU/Bi, č. j. MUZA 22475/2020, kterým žalovaný ve společném územním a stavebním řízení podle § 94p stavebního zákona schválil záměr na stavbu projektem nazvanou „Obnova Husitského náměstí v Žatci (1. etapa), Žatec, Husitské náměstí“. Namítají nesprávnost vydaného rozhodnutí a nezákonnost řízení, které jeho vydání předcházelo. Postupy žalovaného ve stavebním řízení považují za nesrozumitelné a zmatečné. Mají za to, že měli být účastníky daného řízení, a že v řízení nemohli řádně uplatňovat svá procesní práva. Soud k tomu uvádí, že na společné povolení vydané podle § 94p stavebního zákona je třeba hledět jako na rozhodnutí ve smyslu § 67 správního řádu. Společné povolení představuje správní rozhodnutí, které v konkrétní věci zakládá, mění nebo ruší práva nebo povinnosti konkrétní osobě či osobám. (k tomu srov. Macháčková, J. a kol. Stavební zákon. Komentář. 3. vydání. Praha C. H. Beck, 2018, 1216 s.). S ohledem na uvedené, tak soud konstatuje, že v dané věci nebyla splněna podmínka, že žalobci napadený úkon, tj. společné povolení ve smyslu § 94p stavebního zákona, není rozhodnutím (podmínka 4).
14. Dále soud zdůrazňuje, že v citovaném ustanovení § 82 s. ř. s. je promítnuta zásada subsidiarity žalob, kdy žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je pouze subsidiárním prostředkem ochrany v případech, kdy žalobce nemá k dispozici jiné právní prostředky dle soudního řádu správního. K uvedenému srov. např. Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Aps 4/2011 - 80, z něhož vyplývá, že „jestliže proti konkrétnímu aktu veřejné správy existuje jiný prostředek nápravy, nepřichází zásahová žaloba v úvahu: jedním z těchto prostředků je nepochybně žaloba proti správnímu rozhodnutí. Vztah obou zmíněných žalobních typů tak lze označit za primát žaloby proti rozhodnutí, kdy sekundární možnost podání úspěšné žaloby proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí

nepřipadá v úvahu“. Procesním důsledkem subsidiarity žalob je dle § 85 s. ř. s. nepřípustnost žaloby podané v případě, kdy existují jiné právní prostředky ochrany nebo nápravy.

15. Shora uvedená zásada subsidiarity žalob obecně a věcně garantuje vyšší stupeň ochrany. V řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu nelze podrobovat testu zákonnosti jednotlivé procesní úkony správního orgánu. Účelem žaloby proti nezákonnému zásahu obecně není přezkum procesního postupu správního orgánu ve správním řízení. K tomu slouží řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., v němž lze přezkoumat jak procesní, tak věcné podmínky postupu správního orgánu. Žalobci v zásahové žalobě namítali pouze nedostatky společného rozhodnutí vydaného žalovaným, resp. řízení, které jeho vydání předcházelo a porušení svých procesních práv. Podle názoru soudu se žalobci proti tvrzeným pochybením žalovaného mohli bránit podáním odvolání proti společnému rozhodnutí ze dne 2. 7. 2020, které žalovaný vydal, a poté případně žalobou podle § 65 a násl. s. ř. s. proti rozhodnutí o odvolání.
16. Pokud mají žalobci za to, že měli být účastníky řízení, a že s nimi žalovaný jako s účastníky řízení nejednal, a jsou přesvědčeni, že jim nebylo řádně doručeno společné rozhodnutí žalovaného, soud podotýká, že ačkoliv se o vydání rozhodnutí dle svých slov dozvěděli až 22. 4. 2021, nic jim nebránilo, aby proti předmětnému rozhodnutí podali odvolání s odkazem na § 84 správního řádu, podle kterého *„osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.“* Citované ustanovení je totiž třeba vnímat jako výslovnou vůli zákonodárce umožnit opomenutému účastníku řízení podat odvolání proti správnímu rozhodnutí, které mu nebylo oznámeno. Toto ustanovení je ovšem nutné vztáhnout nejen na případy, kdy se účastník řízení účastnil celého správního řízení, avšak konečné rozhodnutí mu nebylo doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o správním řízení vůbec nevěděl, neparticipoval na něm, a tudíž mu ani konečné rozhodnutí doručeno nebylo (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2008, č. j. 1 As 45/2007 – 48).
17. Co se týče poukazu žalobců na závěry Nejvyššího správního soudu, ke kterým dospěl v usnesení ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010-76, na jejichž základě mají žalobci za to, že se lze bránit proti společnému rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2020 žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu, soudu uvádí následující. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v uvedeném usnesení nezabýval otázkou, zda je možné se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s. domáhat zrušení společného rozhodnutí vydaného stavebním úřadem podle § 94p stavebního zákona. Věnoval se posouzení toho, zda souhlasy vydané stavebním úřadem podle § 96, § 106, § 122, § 127 stavebního zákona, a které je nezbytné považovat za jiné úkony dle IV. části správního řádu, a jež tedy nejsou rozhodnutím ve smyslu § 67, jako je tomu u společného rozhodnutí vydaného žalovaným v nyní projednávané věci, naplňují materiální stránku rozhodnutí dle § 65 s. ř. s, přičemž dospěl k závěru, že nikoliv. Soud tak nepovažuje zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu za přílehlavé pro posouzení přípustnosti žalobci podané žaloby v dané věci.

18. Bez povšimnutí soudu nezůstala ani argumentace žalobců, že pokud nebude možné zrušit společné rozhodnutí žalovaného je podstatné, aby soud vydal deklaratorní rozhodnutí o existenci nezákonného zásahu. Soud uvádí, že na základě novely § 85 s. ř. s. provedené zákonem č. 303/2011 Sb., sice došlo u tzv. deklaratorních žalob (tj. žalob na určení, že zásah byl nezákonný) k odstranění povinnosti předchozího vyčerpání prostředků ochrany, nicméně v případě jiných právních prostředků se jedná o jiné právní prostředky ochrany v rámci veřejné správy. Novelizace § 85 s. ř. s. nic nezměnila na subsidiaritě zásahové žaloby vůči jiným žalobním typům upraveným v soudním řádu správním, tj. vůči žalobě proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. a žalobě proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2018, č. j. 7 Afs 207/2018-23, ze dne 16. 2. 2018, č. j. 4 As 236/2017 – 30).
19. Soud s ohledem na shora uvedené uzavírá, že v dané věci existují jiné právní prostředky (odvolání, případně žaloba proti rozhodnutí), jimiž se žalobci mohou domáhat ochrany proti tvrzenému nezákonnému zásahu žalovaného, resp. proti společnému rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2020, které napadli žalobou v této věci. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba je nepřijatelná ve smyslu § 85 s. ř. s. soud ji dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.
20. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
21. Jelikož řízení skončilo odmítnutím žaloby před prvním jednáním, soud podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) rozhodl ve výroku III. usnesení o vrácení soudního poplatku žalobcům, který soudu uhradili ve výši 4 000 Kč za podání žaloby. V souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích soud rovněž rozhodl o tom, že poplatek bude žalobcům vrácen z účtu krajského soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 27. října 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.